

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน

1

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผู้เรียบเรียง : ละเบียง ชูกระเดื่อง
 สุนิสา สุขวัฒนา
 วรุฒิ โอชะคลัง

ผู้ตรวจ : ชลิตา วิทย์วงศ์กังวาล
 ศักดา พลับวงกล้า
 ธนสาร รมยะพันธุ์

บรรณาธิการ : ปฤษฎา แม่ตระกูล
 ดร.สุนัย วิทย์สัมพันธ์

ผลิตโดย
 บริษัท ศูนย์หนังสือ เมืองไทย จำกัด
 นางสาวปัญจณี วิทย์สัมพันธ์
 101/14 หมู่บ้านมณียา 3 ซอย 10
 ถนนรัตนธิเบศร์ ตำบลไทรมา อำเภอมือง
 จังหวัดนนทบุรี 11000
 โทร. 0-2924-6316,
 08-1445-9968,
 08-6300-4113
 โทรสาร 0-2594-3923
 E-mail : editor@muangthaibook.com
 Website : www.muangthaibook.com

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน

1

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผู้เรียบเรียง : ละเบียง ชูกระเดื่อง
 สุนิสา สุขวัฒนา
 วรุฒิ โอชะคลัง

ผู้ตรวจ : ชลิตา วิทย์วงศ์กังวาล
 ศักดา พลับวงกล้า
 ธนสาร รมยะพันธุ์

บรรณาธิการ : ปฤษฎา แม่ตระกูล
 ดร.สุนัย วิทย์สัมพันธ์

พิมพ์ครั้งที่ 1 : กุมภาพันธ์ 2568
จำนวน : 3,000 เล่ม

ผลิตโดย
 บริษัท ศูนย์หนังสือ เมืองไทย จำกัด
 นางสาวปัญจณี วิทย์สัมพันธ์
 101/14 หมู่บ้านมณียา 3 ซอย 10 ถนนรัตนธิเบศร์
 ตำบลไทรมา อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
 โทร. 0-2924-6316, 08-1445-9968, 08-6300-4113
 โทรสาร 0-2594-3923
 E-mail : editor@muangthaibook.com
 Website : www.muangthaibook.com

ISBN : 978-616-281-473-0

ราคา : 80 บาท

“หนังสือเล่มนี้เป็นลิขสิทธิ์ของ บริษัท ศูนย์หนังสือ เมืองไทย จำกัด ห้ามทำซ้ำ คัดลอก
 เลียนแบบ ทำสำเนาตัดแปลง หรือวิธีการอื่นใดไปเผยแพร่ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใด
 ของหนังสือเล่มนี้ นอกจากจะได้รับการยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจาก
 บริษัท ศูนย์หนังสือ เมืองไทย จำกัด”

คำนำ

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน การงานอาชีพ ม.2 เล่มนี้ เรียบเรียงขึ้นตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้นักเรียนและครูใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ เน้นการพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนได้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด รวมทั้งสามารถนำนักเรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน การงานอาชีพ ม.2 เล่มนี้เรียบเรียงขึ้นโดยคำนึงถึงหลักการ แนวคิด และจุดเน้นการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้งในเรื่องของจุดหมายของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ประกอบด้วยตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทางเป็นเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ โดยเนื้อหาสาระในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ตรงตามสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่แบ่งเป็นตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง มีกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้และกระบวนการจัดการของผู้เรียน ท้ายหน่วยยังมีกิจกรรมต่าง ๆ และคำถามประจำหน่วยการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์และช่วยทบทวนเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้

องค์ประกอบต่าง ๆ ที่นำเสนอในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน การงานอาชีพ ม.2 เล่มนี้ มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื้อหาและกิจกรรมที่นำเสนอมีความหลากหลาย ทันสมัย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน การงานอาชีพ ม.2 เล่มนี้ จะสามารถให้ความรู้และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน ผู้สอน ตลอดจนผู้สนใจศึกษาทั่วไปเป็นอย่างดี สามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ เกิดสมรรถนะ มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ละเปียง ขุยกะเดื่อง
สุนิสา สุขวัฒนา
วรวิมล ไชยะคลัง
และ

ฝ่ายวิชาการ ศูนย์หนังสือ เมืองไทย

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การจัดตกแต่งบ้านและบริเวณบ้าน.....	หน้า
1. การจัดตกแต่งบ้าน.....	2
2. การจัดและตกแต่งสวนในบ้าน.....	16
กิจกรรมประจำหน่วยการเรียนรู้.....	30
การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	31
คำถามประจำหน่วยการเรียนรู้.....	31
เรียนรู้อย่างพอเพียง	31

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ	32
1. เครื่องดื่ม	33
2. หลักการเตรียม ประกอบ จัด ตกแต่ง และบริการเครื่องดื่ม.....	41
3. ขั้นตอนการทำเครื่องดื่ม	46
4. การประกอบเครื่องดื่มจากผัก ผลไม้ และดอกไม้.....	47
5. ประโยชน์ของผักและผลไม้.....	55
6. คำแนะนำในการดื่มน้ำผักและผลไม้.....	56
กิจกรรมประจำหน่วยการเรียนรู้.....	57
การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	58
คำถามประจำหน่วยการเรียนรู้.....	58
เรียนรู้อย่างพอเพียง.....	58

หน้า

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การเลี้ยงสัตว์.....59

1. ความสำคัญของการเลี้ยงสัตว์.....60
2. ประโยชน์ของการเลี้ยงสัตว์.....61
3. หลักการเลี้ยงสัตว์.....64
4. ตัวอย่างการเลี้ยงสัตว์.....68
- กิจกรรมประจำหน่วยการเรียนรู้.....85
- การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน.....85
- คำถามประจำหน่วยการเรียนรู้.....86
- เรียนรู้อย่างพอเพียง.....86

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 งานประดิษฐ์.....87

1. ความหมายของวัสดุ.....88
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงานประดิษฐ์.....95
3. รูปแบบของงานประดิษฐ์.....97
4. ประเภทของสิ่งประดิษฐ์.....97
5. การประดิษฐ์ของใช้ ของตกแต่งจากวัสดุในโรงเรียนหรือท้องถิ่น.....100
6. ตัวอย่างงานประดิษฐ์.....101
- กิจกรรมประจำหน่วยการเรียนรู้.....108
- การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน.....108
- คำถามประจำหน่วยการเรียนรู้.....109
- เรียนรู้อย่างพอเพียง.....109

หน้า

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การติดต่อสื่อสารและใช้บริการกับหน่วยงานต่าง ๆ ... 110

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร 111
2. การติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานต่าง ๆ 117
3. ตัวอย่างการใช้บริการอินเทอร์เน็ตติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ 121
- กิจกรรมประจำหน่วยการเรียนรู้..... 129
- การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 129
- คำถามประจำหน่วยการเรียนรู้..... 130
- เรียนรู้อย่างพอเพียง 130

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 งานอาชีพ..... 131

1. การจัดประสบการณ์อาชีพ 132
2. อาชีพ..... 137
3. การเสริมสร้างประสบการณ์อาชีพ..... 140
4. ประกาศรับสมัครงาน 141
5. ผลตอบแทน 148
6. การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ 152
7. หลักในการเลือกอาชีพ 162
- กิจกรรมประจำหน่วยการเรียนรู้..... 168
- การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 168
- คำถามประจำหน่วยการเรียนรู้..... 169
- เรียนรู้อย่างพอเพียง..... 169

บรรณานุกรม 170

หน่วยการเรียนรู้ที่ การจัดตกแต่งบ้าน และบริเวณบ้าน

1

ตัวชี้วัด

- ง 1.1 ม.2/1 ใช้ทักษะการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาการทำงาน (ตัวชี้วัดปลายทาง)
- ง 1.1 ม.2/2 ใช้ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน (ตัวชี้วัดปลายทาง)
- ง 1.1 ม.2/3 มีจิตสำนึกในการทำงานและใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงาน อย่างประหยัดและคุ้มค่า (ตัวชี้วัดปลายทาง)

สาระการเรียนรู้

1. การจัดตกแต่งบ้าน
2. การจัดและตกแต่งสวนในบ้าน

แนวคิดสำคัญ

การจัดตกแต่งบ้านและบริเวณบ้านมีหลักการสำคัญที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ ความปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และสะอาด สะดวก ในการใช้สอย ความสบาย ความมีระเบียบและความสวยงาม รวมถึงความประหยัด ซึ่งแต่ละบริเวณมีลักษณะการจัดและตกแต่งแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้งาน

2 การงานอาชีพ ม.2

1) การจัดตกแต่งบ้าน

บ้านเป็นศูนย์รวมของสมาชิกในครอบครัวที่จะใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ทุกคนจึงปรารถนาให้บ้านของตนสวยงาม สะอาด น่าอยู่ และเป็นระเบียบเรียบร้อย การเรียนรู้หลักการจัดและตกแต่งบ้านและบริเวณบ้าน จะช่วยให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในการจัดตกแต่ง และดูแลรักษาบ้านของตนให้สวยงามน่าอยู่ เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดี และมีความสุขของสมาชิกในครอบครัว นอกจากนี้ ยังสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาในการจัดตกแต่งบ้านและบริเวณบ้าน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง เพื่อจะได้มีระเบียบ สะอาด และสวยงาม

1.1 ประเภทของบ้าน

เนื่องจาก บ้าน อาคาร ที่อยู่อาศัย มีอยู่หลายประเภท แต่ละประเภทก็มีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างกัน บ้านในปัจจุบันอาจแยกออกได้เป็น 8 ประเภท ได้แก่

1. บ้านเดี่ยว

บ้านเดี่ยว เป็นบ้านที่คนนิยมมากที่สุด ลักษณะเป็นบ้านตั้งอยู่เดี่ยว ๆ มีเนื้อที่กว้างขวางรื้อรอบขอบชิด ทำให้ผู้อยู่อาศัยได้บรรยากาศส่วนตัว ห่างไกลจากการรบกวนของเพื่อนบ้าน บ้านมีขนาดใหญ่หรือเล็กแตกต่างกัน สามารถตกแต่งบ้านได้หลายรูปแบบตามฐานะและรสนิยมของเจ้าของบ้าน

ภาพ 1.1 บ้านเดี่ยว

2. อาคารพาณิชย์หรือตึกแถว

บ้านที่ได้รับความนิยมในแถบชุมชนเมือง เพราะนอกจากใช้เป็นที่อยู่อาศัยแล้ว ยังสามารถดัดแปลงให้เป็นสถานที่ทำการค้าหรือธุรกิจได้ด้วย อาคารแบบนี้มีเนื้อที่แคบ จึงต้องสร้างหลาย ๆ ชั้น

ภาพ 1.2 อาคารพาณิชย์หรือตึกแถว

3. ทาวน์เฮาส์หรือทาวน์โฮม

บ้านประเภทนี้จะตั้งอยู่ในเมือง ต่างกับตึกแถวตรงที่มีบริเวณหน้าบ้านสามารถจัดเป็นสวนขนาดเล็กและจอดรถได้ ส่วนใหญ่มี 2-3 ชั้น ใช้เนื้อที่ค่อนข้างน้อย

ภาพ 1.3 ทาวน์โฮม

4. แฟลตหรืออะพาร์ตเมนต์

ลักษณะคล้ายอาคารพาณิชย์มีหลาย ๆ ชั้น แบ่งเป็นหลายยูนิต วัตถุประสงค์เพื่อให้เช่า ปกติแล้วที่อยู่อาศัยแบบนี้ค่าเช่าจะสูง เพราะตั้งอยู่ในทำเลดี และมีสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวกเหมือนบ้านทั่วไป

ภาพ 1.4 แฟลตหรืออะพาร์ตเมนต์

5. คอนโดมิเนียมหรืออาคารชุด

เป็นอาคารที่มีหลายชั้น แต่ละชั้นแบ่งเป็นห้องชุดจำนวนมาก ภายในห้องประกอบด้วยห้องนอน ห้องรับแขก ห้องน้ำ ห้องครัว ลานซักรีด อาคารชุดแต่ละแห่งจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน ส่วนมากจะอยู่ใจกลางเมือง หรือในชุมชนที่มีคมนาคมสะดวก อาคารชุดมีหลายประเภท ทั้งที่เป็นที่อยู่อาศัย และประเภทสำนักงาน

ภาพ 1.5 คอนโดมิเนียมหรืออาคารชุด

6. สหกรณ์เคหสถาน

ที่อยู่อาศัยแบบสหกรณ์ ลักษณะเป็นอะพาร์ตเมนต์เพเล็กคล้ายคอนโดมิเนียม ที่อยู่อาศัยประเภทนี้เกิดขึ้นโดยผู้ต้องการที่อยู่อาศัยจะลงทุนซื้อหุ้นของสหกรณ์ และสหกรณ์จะนำเงินนั้นไปซื้อที่ดินและสร้างอาคารให้สมาชิกได้เช่าอยู่ สมาชิกต้องช่วยกันออกค่าบำรุงรักษา ซ่อมแซม ค่าภาษี

ภาพ 1.6 สหกรณ์เคหสถาน

7. บ้านเคลื่อนที่

บ้านแบบนี้ในเมืองไทยไม่ค่อยมี แต่ในต่างประเทศมีมานาน ลักษณะบ้านสร้างสำเร็จรูปจากโรงงาน และย้ายมาติดตั้งในทำเลที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ของบ้านเคลื่อนที่ ราคาไม่แพง ลักษณะภายในมีเครื่องอำนวยความสะดวกเหมือนบ้านทั่วไป

ภาพ 1.7 บ้านเคลื่อนที่

8. บ้านที่แบ่งเวลาการพักผ่อน

บ้านที่มีการแบ่งเวลาหรือหมุนเวียนกันเพื่อใช้ประโยชน์ในบ้านพักอาศัยดังกล่าว ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการพักผ่อน เช่น บ้านพักหรือเรือนรับรองที่อยู่ตามชายหาด แหล่งท่องเที่ยวโดยมีบุคคล บริษัท หรือโครงการจัดสรรเป็นเจ้าของ ถ้าต้องการพักผ่อนช่วงไหนก็เช่าแค่นั้น สามารถเช่าได้เป็นวัน สัปดาห์ เดือน ราคาเช่าขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง

ภาพ 1.8 บ้านที่แบ่งเวลาการพักผ่อน

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

ศึกษาข้อมูลการเปลี่ยนแปลงลักษณะบ้านในสมัยก่อนกับปัจจุบัน แล้วนำข้อมูลที่ได้ศึกษามาวิเคราะห์และสรุปผลความเหมือนและความแตกต่างของลักษณะบ้าน

1.2 ลักษณะของบ้านที่น่าอยู่

บ้านเป็นสถานที่สำหรับพักผ่อน และทำกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกในครอบครัว บ้านมีความสำคัญต่อสมาชิกทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ บ้านที่น่าอยู่เป็นที่ปรารถนาของทุกคน จึงต้องมีบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ซึ่งส่งผลให้การพักผ่อนภายในบ้านมีความสุข บ้านที่น่าอยู่ควรมีลักษณะ ดังนี้

การตกแต่งบ้านให้น่าอยู่มีปัจจัยหลายอย่าง โดยแบ่งหลักการสำคัญ ดังนี้

1. ความปลอดภัย การจัดตกแต่งบ้านควรคำนึงถึงความปลอดภัยของสมาชิกในบ้าน โดยการเลือกเครื่องตกแต่งบ้านที่ไม่มีมุมแหลม ไม่แตกหักง่าย ไม่เกะกะทางเดิน และควรป้องกันอันตรายที่อาจเกิดกับเด็ก เช่น วางตุ๊กตาไว้ในที่สูง จัดเก็บสารเคมียาฆ่าแมลงในบ้านให้พ้นมือเด็ก ไม่วางของขวางทางเดิน ไม่ขีดพื้นจนเป็นมันเงา เพราะจะทำให้ลื่นล้มได้ นอกจากนี้การติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิด ควรติดตั้งสายดินเพื่อความปลอดภัย

2. สุขลักษณะและสะอาด การจัดบ้านจะต้องจัดให้อากาศถ่ายเทสะดวก ไม่ควรวางสิ่งของปิดบังทิศทางลม และจัดให้มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่มีดักแด้ รวมทั้งทำความสะอาดอุปกรณ์ตกแต่งบ้านให้สะอาดอยู่เสมอ เพื่อสุขอนามัยของคนในบ้าน

3. สะดวกในการใช้สอย การจัดตกแต่งบ้านควรคำนึงถึงความสะดวกในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยจัดทางเดินภายในบ้านให้สัมพันธ์กัน และสามารถเดินได้สะดวก จัดหาเครื่องเรือนที่มีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับเนื้อที่ เลือกเครื่องเรือนที่ใช้งานสะดวก ทำความสะอาดง่าย เช่น เครื่องเรือนที่มีล้อสามารถเคลื่อนย้ายและจัดเก็บได้สะดวก จัดวางเครื่องมือเครื่องใช้ให้สะดวกต่อการหยิบใช้งาน เช่น ไม่วางเครื่องมือเครื่องใช้ที่ใช้เป็นประจำในที่สูงเกินมือเอื้อมถึง และจัดอุปกรณ์ให้เป็นหมวดหมู่

4. ความสบาย การจัดตกแต่งบ้านควรมีเครื่องช่วยป้องกัน ความร้อนจากแสงแดด เช่น ฝ้าม่าน มู่ลี่ กระจกกันความร้อน พัฒนาระบายอากาศ และมีช่องระบายความร้อน เพื่อให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก สามารถมองเห็นทิวทัศน์ในบ้านหรือนอกบ้านที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลินได้

5. ความมีระเบียบและความสวยงาม การจัดตกแต่งเครื่องเรือนควรมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย จัดวางสิ่งของปริมาณที่พอเหมาะ เพราะการจัดวางที่ไม่เป็นระเบียบทำให้ความสวยงามลดลง นอกจากนี้ การตกแต่งบ้านควรนำเรื่องการใช้สีซึ่งเป็นหลักการศิลปะมาใช้ เพราะจะทำให้บ้านสวยงามน่าอยู่ยิ่งขึ้น และควรนำไม้ดอกไม้ประดับมาใช้ตกแต่งบ้าน เพื่อเพิ่มความสวยงาม เช่น ใส่แจกันดอกไม้สดไม้ประดับแบบแขวน

6. ความประหยัด การจัดตกแต่งบ้านควรคำนึงถึงความประหยัดทั้งเวลาแรงงาน และเงิน โดยพิจารณาเรื่องการดูแลรักษา การทำความสะอาด ราคาสิ่งของที่นำมาตกแต่งบ้าน การใช้เครื่องทุนแรงทำให้ช่วยประหยัดเวลาและแรง แต่ก่อนซื้อเครื่องใช้และของประดับควรพิจารณาราคากับความคุ้มค่าของการใช้สอย นอกจากนี้ สิ่งของเครื่องใช้บางอย่างที่ใช้ในการตกแต่งบ้าน หากสามารถประดิษฐ์เองได้จะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในครอบครัวลงได้

ภาพ 1.9 ลักษณะบ้านที่น่าอยู่

1.3 เครื่องใช้และของประดับตกแต่ง

เครื่องใช้ในบ้านเป็นสิ่งของอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในบ้าน ส่วนของประดับตกแต่งเป็นสิ่งของที่ใช้ในการตกแต่งให้บ้านมีความสวยงาม การเลือกใช้ต้องให้เหมาะสมกับบ้านและฐานะทางการเงินของแต่ละบ้านดังนี้

เครื่องใช้ในการจัดและตกแต่งควรเป็นสิ่งของเครื่องใช้ที่มีความจำเป็นและสร้างความสะดวกสบายให้กับสมาชิกภายในบ้าน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. **เครื่องใช้ประเภทที่ติดกับอาคาร** เป็นเครื่องใช้ในบ้านที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ เช่น ตู้ติดผนัง โต๊ะติดผนัง

ภาพ 1.10 เครื่องใช้ประเภทที่ติดกับอาคารหรือที่เรียกว่า บิวต์อิน (Built-in)

2. **เครื่องใช้ประเภทลอยตัว** เป็นอุปกรณ์ที่ผลิตเป็นชิ้น เช่น โต๊ะ ตู้ เก้าอี้ ของประดับและตกแต่ง เป็นอุปกรณ์ที่เน้นความสวยงามมากกว่าประโยชน์ใช้สอย ซึ่งการประดับตกแต่งจะขึ้นอยู่กับรสนิยมและฐานะทางการเงินของสมาชิกในครอบครัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพ 1.11 เครื่องใช้ประเภทที่สามารถเคลื่อนย้ายได้

1) **กรอบรูปติดผนัง** ลักษณะการติดกรอบรูปอาจติดเป็นกลุ่ม เป็นคู่ หรือเดี่ยว ขึ้นอยู่กับพื้นที่ และรูปแบบที่ต้องการ ควรติดบนส่วนผนังที่โล่งเพื่อความโดดเด่น เหมาะสมกับบริเวณที่จะติด

ภาพ 1.12 กรอบรูป

2) **โคมไฟ** สามารถนำมาประดับและตกแต่งภายในบ้าน และยังเพิ่มแสงสว่างให้กับมุมมืดของบ้าน ทำให้บ้านดูกว้างขึ้น

ภาพ 1.13 โคมไฟ

3) **สติ๊กเกอร์ติดผนัง** เป็นอุปกรณ์ตกแต่งผนังให้สวยงาม สามารถนำไปตกแต่งได้หลายพื้นผิว เป็นสติ๊กเกอร์ลอกออกแล้วติดได้ทันที ที่ควรทำความสะอาดบริเวณผนังที่ต้องการติดสติ๊กเกอร์ก่อน

ภาพ 1.14 สติ๊กเกอร์ติดผนัง

4) **มีพื้นที่ใช้สอย** เพื่อให้สมาชิกครอบครัวใช้สำหรับทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น มีห้องต่าง ๆ มีมุมพักผ่อน มีบริเวณบ้านไว้ปลูกต้นไม้ ว่างเล่น มีลานจอดรถ เพื่อให้สมาชิกในบ้านได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว

ภาพ 1.15 บ้านที่มีพื้นที่หรือบริเวณใช้สอย

5) **มีความแข็งแรง** บ้านที่น่าอยู่ต้องมีความแข็งแรง ทนต่อสภาพอากาศ ประตู หน้าต่าง ผนังจะต้องอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี มีความปลอดภัย มีเครื่องอำนวยความสะดวกครบครัน บ้านที่น่าอยู่อาจเป็นบ้านหลังเล็กที่มีความปลอดภัยต่อสมาชิกในครอบครัว มีความรักความเข้าใจ และความเอื้ออาทรต่อกัน มีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน มีการปรึกษาหารือหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกัน ป้องกันและแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น บ้านนั้นจึงจะเป็นบ้านที่น่าอยู่ มีบรรยากาศที่อบอุ่น สมาชิกในบ้านอยู่กันอย่างมีความสุข

ภาพ 1.16 บ้านที่มีลักษณะคงทนแข็งแรงต่อสภาพภูมิอากาศ และมีความปลอดภัย

1.4 การตกแต่งภายใน

SCAN ME

คลิปเสริมเพิ่มความรู้

ประเภทของบ้าน

การตกแต่งบ้าน หมายถึง การจัดหรือการออกแบบต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกของบ้าน รวมทั้งห้องต่าง ๆ ที่มีอยู่ภายในบ้าน เช่น ห้องรับแขก ห้องนอน เพื่อให้เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงามน่าอยู่

การตกแต่งภายใน หมายถึง การออกแบบเพื่อจัดและตกแต่งสภาพแวดล้อมภายในอาคารและสถานที่ให้เกิดความสะอาดสบายในด้านประโยชน์ใช้สอยและในด้านความสวยงาม โดยเริ่มต้นจากการวางผังเครื่องเรือน แล้วพิจารณาเลือกรูปแบบของเครื่องเรือน จากนั้นจึงจะเลือกวัสดุตกแต่ง กำหนดสีและแสง และเลือกสิ่งตกแต่ง เพื่อความสวยงามเป็นขั้นสุดท้าย เช่น ต้นไม้ หรือรูปภาพ

1. ห้องนอน

ห้องนอนเป็นห้องที่ใช้ในการพักผ่อนนอนหลับ ดังนั้น ห้องนอนจึงควรมีความเงียบสงบ มีทัศนียภาพที่สวยงาม และอากาศถ่ายเท อีกทั้งยังให้ความเป็นส่วนตัว ความสะอาดสบายแก่เจ้าของห้อง การออกแบบตกแต่งจึงสามารถทำให้มีลักษณะเฉพาะตัวที่เด่นชัดตามรสนิยมและบุคลิกของเจ้าของห้อง นอกจากนี้จะใช้เป็นห้องพักผ่อนนอนหลับแล้ว บางคนอาจใช้เป็นห้องแต่งตัว ห้องทำงานส่วนตัวได้อีกด้วย ห้องนอนแบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่

1) ห้องนอนใหญ่ ส่วนใหญ่

จะเป็นห้องนอนของเจ้าของบ้าน มีขนาดใหญ่กว่าห้องนอนอื่น ๆ ของบ้าน มีห้องน้ำในตัว มีพื้นที่สำหรับแต่งตัวและเก็บเสื้อผ้า บางห้องมีมุมทำงาน มุมนั่งเล่นอยู่ภายในห้องนอน ส่วนการตกแต่งและโทนสีที่ใช้สามารถแต่งได้ตามใจชอบของเจ้าของห้อง

ภาพ 1.17 ห้องนอนขนาดใหญ่

ภาพ 1.18 ห้องนอนขนาดเล็ก

2) ห้องนอนอื่น ๆ จะมีขนาดเล็กกว่าห้องนอนใหญ่

เป็นห้องนอนของสมาชิกคนอื่น ๆ ในบ้าน หรือเป็นห้องนอนที่ใช้รับรองแขก การตกแต่งและโทนสีที่ใช้ขึ้นอยู่กับเจ้าของห้อง ส่วนมากห้องนอนเล็กจะไม่มีการใช้สอยอื่น ๆ เหมือนห้องนอนใหญ่

เพิ่มเติมเสริมความรู้

เทคนิคการแต่งบ้านให้น่าอยู่

1	แบ่งสัดส่วนต่าง ๆ ให้ชัดเจน	6	จัดพื้นที่สีเขียวเพิ่มความสดชื่น
2	ตกแต่งผนังห้องแต่พอดี	7	จัดระเบียบตู้ต่าง ๆ ให้เรียบร้อย
3	ทางเดินเข้าออกต้องสะดวก	8	เปิดห้องให้มีช่องแสงเพียงพอ
4	อย่าวางของจุ๊กจิกมากเกินไป	9	รักษาความสะอาดเป็นประจำ
5	เก็บรวมสายไฟให้เป็นระเบียบ	10	ไม่จำเป็นต้องมีเฟอร์นิเจอร์มาก

2. ห้องรับแขก

ห้องรับแขกเป็นพื้นที่รวมตัวของสมาชิกในบ้านและแขกที่มาเยี่ยมบ้าน โดยจะอยู่ส่วนหน้าของบ้าน ใกล้บริเวณทางเข้าออกหน้าบ้านมากที่สุด และยังเป็นพื้นที่ในการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น ดูโทรทัศน์ ฟังเพลง เล่นเกม อ่านหนังสือ ทำงาน นั่งเล่น จึงจำเป็นต้องออกแบบ ตกแต่ง ใช้โทนสี และเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์ให้สวยงาม โดยขึ้นอยู่กับความชอบของเจ้าของบ้าน

ภาพ 1.19 ห้องรับแขก

หลักการจัดห้องรับแขก มีดังนี้

- 1 ควรอยู่ส่วนแรกของบ้าน เว้นทางเดินเข้าห้องรับแขกได้สะดวก ไม่ต้องอ้อมผ่านห้องอื่น ๆ
- 2 อยู่ใกล้ห้องนั่งเล่นหรือห้องรับประทานอาหาร
- 3 จัดให้เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอยสูงสุดก่อนเสมอ
- 4 ความสวยงามต้องดูดีในสายตาของผู้มาเยือน บรรยากาศภายในห้องต้องดี ห้องควรเป็นสีที่ดูสบายตา สีโทนอ่อน เช่น สีขาว สีครีม จะทำให้มีชีวิตชีวามากขึ้น
- 5 คำนึงถึงความสมดุลและสัดส่วน

3. ห้องรับประทานอาหาร

ห้องรับประทานอาหารสามารถยืดหยุ่นได้ไม่ว่าจะเป็นขนาดของห้องและรูปร่าง อาจจะใช้มุมใดมุมหนึ่งของห้องครัว ไปจนถึงการจัดห้องอาหาร โดยส่วนใหญ่แล้วห้องรับประทานอาหารมักจะเป็นที่ที่กำหนดขึ้นมาอย่างเหมาะสม เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ในการรับประทานอาหาร ห้องรับประทานอาหารไม่ควรอยู่ไกลจากห้องครัว ภายในห้องไม่ควรมีกลิ่นเหม็นอับ ข้อควรระวังสำหรับครัวที่อยู่ติดห้องรับประทานอาหาร คือ กลิ่นอาหารขณะที่กำลังปรุงจะเข้ามารบกวนได้ ดังนั้นการระบายอากาศหรือการใช้เครื่องดูดควันจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น

ภาพ 1.20 ห้องรับประทานอาหาร

4. ห้องครัว

ครัว คือ โรงเรือน หรือห้องสำหรับกินข้าว ในอดีตครัวถูกออกแบบและตกแต่งอย่างเรียบง่ายในรูปแบบของโรงเรือนส่วนนอกของบ้าน เพราะการปรุงอาหารในสมัยก่อนจะปรุงที่ละมาก ๆ แต่เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป ครัวถูกนำมาออกแบบและตกแต่งภายในบ้านเกือบทั้งหมด รูปแบบการออกแบบครัวยังมีความหลากหลาย เพื่อให้เกิดความสวยงาม เช่น ครัวแบบลอฟท์ ครัวแบบไทย ครัวแบบตะวันตก

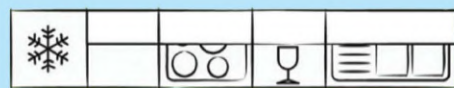
ปัจจุบันครัวนิยมออกแบบและตกแต่งอยู่ที่ชั้นล่างของบ้าน มุ่งเน้นการออกแบบในแบบบิวท์อิน มีการติดตั้งระบบสาธารณูปโภคที่ครบครัน มีการนำชุดตู้ชั้นเก็บของมาติดตั้ง ปัจจุบันมีช่างผู้เชี่ยวชาญรวมทั้งนักออกแบบและตกแต่งภายในเฉพาะมุมครัวโดยเฉพาะ ทำให้การออกแบบและตกแต่งครัวสำหรับบ้านในยุคปัจจุบันเป็นเรื่องง่าย เพื่อให้เหมาะกับวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่

ภาพ 1.21 ห้องครัว

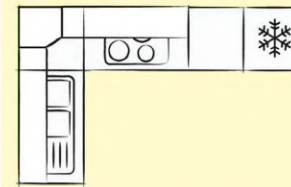
การจัดตกแต่งครัวเพื่อให้เกิดความสวยงาม สิ่งแรกที่ควรคำนึงถึง คือ การวางแผนครัวที่ถูกต้อง เพราะจะทำให้เหมาะสมกับการใช้งานและได้รับประโยชน์ในการใช้สอยได้อย่างเต็มที่ ประเภทห้องครัวที่นิยมใช้กันมีทั้งหมด 5 ประเภท ดังนี้

1) ครัวตัวไอ (I) หรือ One Wall Kitchen ครัวที่เหมาะสมกับพื้นที่แคบ ออกแบบลักษณะชิดติดผนังด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อให้อีกด้านมีพื้นที่ว่างสำหรับทางเดิน เหมาะกับครอบครัวที่ทำอาหารรับประทานเองที่บ้าน

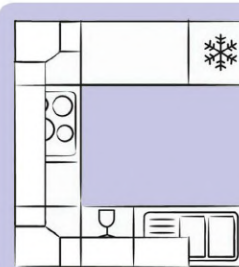
ภาพ 1.22 ห้องครัวตัวไอ (I) หรือ One Wall Kitchen

2) ครัวตัวแอล (L) เหมาะกับห้องที่มีพื้นที่กว้าง จัดวางเคาน์เตอร์ในลักษณะเข้ามุม เพื่อให้พื้นที่ส่วนกลางห้องโล่ง เหมาะกับครอบครัวที่ประกอบอาหารรับประทานเองเพียงเล็กน้อย แต่ต้องการความสะดวกในการใช้ห้องครัวมากขึ้น

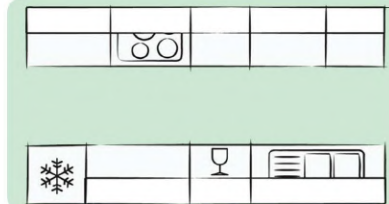
ภาพ 1.23 ครัวตัวแอล (L)

3) ครัวตัวยู (U) ห้องจะล้อมรอบด้วยเคาน์เตอร์ ทำให้สามารถเก็บของใช้ได้จำนวนมาก มีพื้นที่กลางห้องช่วยให้เกิดความสะดวกในการทำงาน ลักษณะครัวที่กว้างสามารถจัดโซนเคาน์เตอร์ได้อย่างเป็นระเบียบ

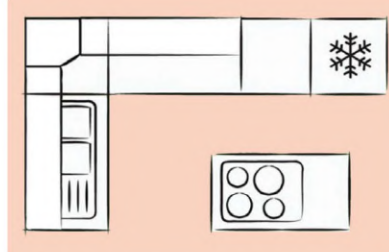
ภาพ 1.24 ครัวตัวยู (U)

4) ครัวคู่ขนาน มีเคาน์เตอร์ครัวชิดติดผนังทั้ง 2 ข้าง ส่วนตรงกลางเว้นเป็นช่องทางเดิน เหมาะกับห้องที่มีความลึก ยาว ให้ความสะดวกในการประกอบอาหาร

ภาพ 1.25 ครัวคู่ขนาน

5) ครัวแบบเกาะกลาง (Island) มีโต๊ะเกาะกลางมาวางไว้สามารถประยุกต์ใช้ร่วมกับครัวตัวแอล (L) ครัวตัวยู (U) หรือครัวในลักษณะอื่น ๆ ได้ มีพื้นที่มากพอในการวางโต๊ะตรงกลางได้ โต๊ะตรงกลางใช้เป็นโต๊ะรับประทานอาหาร นั่งรับประทานได้

ภาพ 1.26 ครัวแบบเกาะกลาง (Island)

ภาพ 1.27 ห้องน้ำ

5. ห้องน้ำ

ห้องน้ำเป็นห้องที่ใช้ในการอาบน้ำ ชำระล้างร่างกาย และขับถ่าย ห้องน้ำมีหลายรูปแบบบางบ้านห้องน้ำจะแยกออกจากห้องส้วม หรือห้องน้ำแบ่งพื้นที่แห้งกับพื้นที่เปียกแต่ส่วนมากจะเป็นห้องน้ำรวม ห้องน้ำที่ดีและถูกสุขลักษณะ ต้องตั้งอยู่ในบริเวณที่มีแสงหรืออากาศเข้าถึง เพราะแสงหรืออากาศจะช่วยฆ่าเชื้อโรค ทำให้ห้องน้ำแห้ง ไม่อับชื้น ห้องน้ำควรมีการระบายอากาศที่ดี โดยการทำช่องระบายอากาศหรือติดตั้งพัดลมดูดอากาศ เพื่อป้องกันกลิ่นอับภายในห้องน้ำ เชื้อรา และเชื้อแบคทีเรีย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องใช้วัสดุ อุปกรณ์ อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นความสะดวก ปลอดภัย และเหมาะสมกับการใช้งาน ส่วนเรื่องการออกแบบและตกแต่งตามความชอบของเจ้าของบ้าน

การวางแผนทำห้องน้ำ

- 1 เริ่มต้นพิจารณาจากความจำเป็นในการใช้ห้องน้ำ โดยดูจากจำนวนสมาชิกในบ้าน
- 2 การตรวจสอบงบประมาณ ค่าใช้จ่ายในการทำว่ามีมากน้อยเพียงไร
- 3 การเลือกตำแหน่งที่ตั้งห้องน้ำ ต้องพิจารณาว่าสามารถฝังบ่อเกรอะ บ่อซึม และต่อท่อน้ำทิ้งลงท่อให้สะดวกมากน้อยแค่ไหน พยายามหลีกเลี่ยงการเดินท่อน้ำในห้องอื่น และควรจัดห้องน้ำให้มีอากาศหมุนเวียนออกสู่ภายนอกได้ อาจทำได้โดยการเปิดหน้าต่างหรือติดพัดลมดูดอากาศออกภายนอกเพื่อให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

นักเรียนจับคู่ ทำกิจกรรมเกมบิงโก ภายใต้วัดข้อการจัดและตกแต่งบ้าน แต่ละคู่จะมีแผ่นบิงโกรูปห้องต่าง ๆ ภายในบ้านคู่ละ 1 แผ่น ครูสุ่มจับสลากคำถามเกี่ยวกับการจัดและตกแต่งบ้าน เมื่อได้คำถามแล้ว ครูอ่านคำถามให้นักเรียนฟัง แล้วนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์คำตอบกับคู่ตนเอง เมื่อได้คำตอบให้ยกบาทลงบนรูปห้อง วนจับสลากคำถามไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะได้ผู้ชนะ พอจบเกมให้นักเรียนทั้งห้องช่วยกันแสดงความคิดเห็น และร่วมกันสรุปความรู้

2 การจัดและตกแต่งสวนในบ้าน

การตกแต่งภายนอก คือ การจัดหรือออกแบบบริเวณต่าง ๆ ที่อยู่รอบบ้าน โดยส่วนมากจะนิยมตกแต่งโดยการจัดสวนหรือสนามหญ้าหน้าบ้านให้ดูร่มรื่น สวยงาม

2.1 ความสำคัญของการจัดสวน

การจัดสวน คือ กิจกรรมที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เป็นงานฝีมือที่เกี่ยวกับการปลูกและดูแลพืชรวมถึงสภาพแวดล้อม เพื่อสร้างบรรยากาศที่สวยงาม ทั้งให้ความสวยงาม ร่มรื่น น่าอยู่ น่ามอง ใช้ในการพักผ่อนต้อนรับแขก ญาติ มิตรสหายแล้ว ยังเป็นส่วนช่วยจัดสัดส่วนบริเวณบ้านให้ดูสวยงาม ร่มรื่น น่าอยู่อาศัยอีกด้วย

2.2 ประโยชน์ของการจัดสวน

สำหรับบ้านที่น่าอยู่ นอกจากบ้านจะสวยอบอุ่นแล้ว การที่สภาพแวดล้อมรอบบ้านดีก็ช่วยสร้างบรรยากาศให้น่าอยู่ขึ้นไปอีก การจัดสวนช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้กับตัวบ้าน ทำให้ผู้อยู่อาศัยรู้สึกผ่อนคลาย น่าอยู่ รวมไปถึงความร่มรื่นได้ด้วย ประโยชน์ของการจัดสวน มีดังนี้

1. ช่วยสร้างความสวยงาม น่าอยู่ และร่มรื่นให้กับบ้าน
2. ช่วยเพิ่มบรรยากาศให้สดชื่น สบายตา
3. ช่วยลดอุณหภูมิรอบบ้าน
4. ช่วยดักจับฝุ่นละอองภายนอกบ้าน
5. ทำให้บ้านมีสีสัน มีชีวิตชีวา
6. เป็นงานอดิเรก
7. ฝึกจินตนาการ พัฒนาทักษะการจัดสวน
8. ทำให้บ้านเป็นสัดส่วน
9. ใช้เป็นพื้นที่นั่งเล่น พักผ่อน

ภาพ 1.28 การจัดสวนในบริเวณบ้านทำให้บ้านร่มรื่นน่าอยู่

2.3 หลักเบื้องต้นของการออกแบบสวน

การกำหนดรูปร่างหรือแบบ (style)

การจัดสวนในส่วนของบริษัทที่เลือกนั้นขึ้นอยู่กับรสนิยมและความชอบของเจ้าของบ้าน โดยทั่วไปแล้วจะแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

1. สวนแบบรูปทรงเรขาคณิต

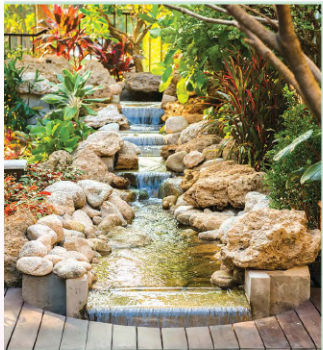
คือ เป็นรูปแบบการจัดสวนที่จัดอยู่บนพื้นที่ราบเรียบได้ระดับ ไม่มีเนิน มักเป็นสวนบนพื้นที่ขนาดใหญ่ การจัดวางต้นไม้จะออกแบบมาให้แต่ละจุดมีความสมดุลแบบประดิษฐ์ มีพันธุ์ไม้ วัสดุตกแต่ง สีสรร รูปทรงเดียวกัน จัดวางจำนวน ขนาด ระยะห่างหรือการเรียง มักออกแบบให้เป็นคู่ขนาน เป็นระเบียบ มีการตัดแต่งต้นไม้ใหญ่และต้นไม้พุ่มเป็นทรงเรขาคณิต ทรงกลม ทรงเหลี่ยม ทรงกรวย ถ้าแปลงไม้ดอกไม้พุ่มจะปลูกให้มีลวดลาย มีสีสรรที่ตัดกันเป็นระเบียบ ตัดแต่งเรียบร้อย มีทางเดินภายในบริเวณสวน มักจะเป็นเส้นตรงหรือโค้ง สวนรูปแบบนี้เหมาะกับพื้นที่จำกัดหรือบริเวณสวนด้านหน้าของอาคารขนาดใหญ่

ภาพ 1.29 สวนรูปทรงเรขาคณิตในประเทศฝรั่งเศส

2. สวนแบบธรรมชาติ

คือ เป็นรูปแบบการจัดสวนที่เน้นความสมดุลทางธรรมชาติ จัดสวนให้ใกล้เคียงหรือไล่ลำดับออกแบบพื้นที่ให้เป็นเนินขนาดต่าง ๆ มีพื้นที่สูงต่ำลึกลับกับที่ราบ ให้เหมือนสวนที่เกิดตามธรรมชาติ ต้นไม้พันธุ์ไม้จะมีความแตกต่างหลากหลายชนิด รูปทรง ขนาด จำนวน และระยะห่าง ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันหรือเท่ากัน แต่ผสมผสานกันอย่างลงตัว โดยเน้นสีเขียวเป็นหลัก ทางเดินภายในสวนจะสูงต่ำตามระดับพื้นที่ของสวนและคดโค้งไปตามส่วนต่าง ๆ ของสวน

ภาพ 1.30 สวนแบบธรรมชาติ

2.4 วัสดุอุปกรณ์ในการตกแต่งสวนที่จำเป็น

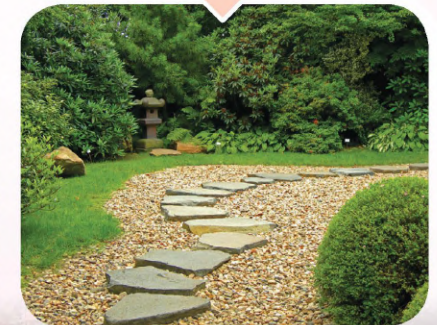

2. ต้นไม้ ที่ใช้ในการตกแต่งสวน ได้แก่ ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม พืชคลุมดิน และหญ้า

1. การเตรียมพื้นที่ คือ การทำบริเวณพื้นที่ที่จะจัดสวนให้เรียบโล่ง เหลือไว้แต่สิ่งที่จะใช้ประโยชน์ได้ในภายหลัง เช่น ต้นไม้ใหญ่ หิน เนินที่มีอยู่เดิม การปรับพื้นดินทำโดยรดน้ำจนเปียก แล้วจึงใช้ลูกกลิ้งบดให้เรียบ ระดับโดยรวมควรลาดเอียงไปยังทางท่อระบายน้ำ และลาดเอียงออกจากตัวบ้าน เก็บเศษวัสดุ ก้อนหิน หลุม และวัชพืชที่ไม่ต้องการทิ้งให้หมด

3. วัสดุพื้น หมายถึง ส่วนใช้งานที่ต้องการผิวพื้นที่ไม่ใช่สนามหญ้าเพื่อทนการเหยียบย่ำ

4. **รั้ว** การออกแบบหรือตกแต่งบริเวณภายในบ้านนั้น นอกจากรั้วรอบบ้านที่ใช้แสดงขอบเขตของพื้นที่และป้องกันอันตรายจากภายนอกแล้วยังเป็นเครื่องประดับสวนให้ดูงาม การเลือกแบบของรั้วนั้นขึ้นอยู่กับแบบของบ้าน และรูปทรงของบริเวณสวน สามารถแบ่งออกได้ 3 ลักษณะ ได้แก่ รั้วไม้ รั้วอิฐบล็อก และรั้วเหล็กหรือรั้วอัลลอยด์

5. **หิน** การใช้หินมาตกแต่งสวนนั้นจะต้องใช้หินชนิดเดียวกัน แต่ให้แตกต่างกันที่ขนาด ไม่ควรใช้หินหลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน หินที่นิยมใช้จัดสวน คือ หินแม่น้ำ หินทะเล หินกาบ หินชั้น

6. **เก้าอี้ชุดสนามและม้านั่งต่าง ๆ** จัดเป็นเฟอร์นิเจอร์ชิ้นสำคัญในสวน เพราะการมีเก้าอี้สนามไว้สวนเพื่อใช้พักผ่อนและนั่งเล่น ดังนั้นเก้าอี้ชุดสนามควรมีอายุการใช้งานที่นาน ทนแดดและทนฝนได้ดี ส่วนมากทำจากวัสดุประเภท ไม้ หินขัด หินธรรมชาติ เหล็กหล่อ อัลลอยด์

7. **กระถางหรือภาชนะบรรจุต้นไม้ต่าง ๆ** เป็นองค์ประกอบที่ช่วยเสริมบริเวณสวนให้ดูสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น กระถางที่ดีควรมีระบายน้ำด้วย

8. **จอบ** มี 2 แบบ คือ จอบขุดใช้สำหรับขุดดินที่มีพื้นที่ใหญ่และดินค่อนข้างแข็งต้องใช้แรงเยอะ ส่วนจอบฉากรใช้สำหรับฉากรากหน้าดิน เกลี่ยหน้าดินให้สม่ำเสมอ หรือดายหญ้า

9. **ถังรดน้ำ บัวรดน้ำ** ใช้สำหรับรดน้ำต้นไม้ในพื้นที่ปลูกน้อย ๆ

10. **กรรไกรตัดแต่งกิ่ง** ใช้ตัดกิ่งไม้ที่มีขนาดเล็กผ่านศูนย์กลางไม่เกิน 1 นิ้ว ที่เป็นไม้เนื้ออ่อนและไม่สามารถตัดด้วยมีดได้สะดวก

11. เสียม ใช้สำหรับขุดหลุม ขุดดิน พรวนดินเพื่อปลูกต้นไม้ นิยมใช้ขุดหลุมที่มีขนาดเล็กแต่ลึก หรือพื้นที่ที่ไม่สามารถใช้จอบได้

12. ส้อมพรวน ใช้พรวนดินรอบ ๆ โคนต้นไม้ หรือใช้พรวนดินสำหรับพื้นที่ที่คับแคบ รวมไปถึงการนำไปใช้งานในแบบอื่น เช่น การกำจัดหญ้า

13. ข้อนปลูก มีลักษณะที่แหลมและค่อนข้างคม ใช้สำหรับขุดหลุมเพื่อการปลูก หรือขุดและดักย้ายต้นกล้าเพื่อนำไปปลูกในหลุมที่เตรียมไว้แล้ว

14. คราด ใช้สำหรับย่อยดินและเก็บเศษต้นหญ้า การใช้งานคล้ายกับไม้กวาดโดยการโกยวัสดุออกจากหน้าดิน เช่น ใบไม้ หญ้า เศษวัสดุต่าง ๆ และยังสามารถปรับพื้นดินให้สม่ำเสมอ

15. พลั่วมี 2 แบบคือพลั่วขุดใช้ขุดหลุมหรือขุดดินเหมือนกับเสียม ส่วนพลั่วตักใช้ในการตักดิน ทราย ปุ๋ย หรือเศษวัสดุที่ขึ้นไม่ใหญ่มากนัก

16. กรรไกรตัดหญ้า ใช้สำหรับตัดหญ้าที่ไม่สูงมาก ตัดแต่งสนามหญ้าหรือรั้วต้นไม้เหมาะสำหรับพื้นที่เล็ก ๆ

2.5 รูปแบบการจัดสวน

1 การจัดสวนในบ้านแบบอนุรักษ์พลังงาน

สวนบ้านเดี่ยว บริเวณหน้าบ้าน เป็นจุดที่ต้องการให้สวย จึงควรจัดเป็นสวนหย่อม แต่ไม่ควรมีต้นไม้ที่ใบมากเกินไป จนไม่สามารถมองเห็นหน้าบ้าน การเลือกพันธุ์ไม้ควรเลือกที่เหมาะสมกับทิศทางแสงแดด เช่น ถ้าหน้าบ้านหันไปทางทิศตะวันตก แสงแดดจะส่องเข้ามาในบ้านในช่วงบ่าย ควรเลือกปลูกต้นไม้ที่บังผนังบ้านกันไม่ให้ร้อน ถ้าหน้าบ้านมีพื้นที่มากพอควรปลูกต้นไม้ที่ให้ร่มเงา เช่น พิกุล จำปี ปิยะ ถ้าบ้านที่มีพื้นที่น้อยให้เลือกปลูกต้นไม้ที่ไม่กินพื้นที่มาก แต่ให้ร่มเงาดี เช่น ต้นไม้ตระกูลหมากหรือปาล์ม เช่น หมากเขียว หมากเหลือง หมากนวล ต้นไม้ประเภทนี้มีขนาดไม่ใหญ่มาก และรากไม่รบกวนโครงสร้างของบ้าน ถ้าหน้าบ้านหันไปทางทิศตะวันออกหรือทิศเหนือ ปัญหาเรื่องแสงแดดจะมีน้อย ควรเลือกใช้ต้นไม้ที่มีขนาดเล็ก เช่น โมก แก้ว หรือลำดวน การทำสวนหย่อมหน้าบ้านนอกจากให้ความร่มรื่น ยังช่วยลดการใช้เครื่องปรับอากาศหรือพัดลม เพื่อเป็นการประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้อีกด้วย

ภาพ 1.31 สวนในบ้าน

2 สวนทาวนเฮาส์

ทาวนเฮาส์ทั่วไปมีพื้นที่จำกัด ประมาณ 8 ตารางเมตร จึงต้องใช้พื้นที่ให้คุ้มค่าที่สุด เช่น ปลูกพืชคลุมดิน เช่น หนวดปลาชุก ลั่นทมกรร พลุกำมะหยี่ ซึ่งให้ความเขียวและชุ่มชื้นบนดิน ทำให้รู้สึกเย็นสบาย ขณะที่พื้นที่ส่วนใหญ่ ไปด้วยวัสดุแข็ง เช่น อิฐดินเผา ศิลาแลง ส่วนการปลูกต้นไม้ยืนต้นควรเป็นไม้ขนาดกลาง เช่น โมก แก้ว จำเริญ แก้วเจ้าจอม พุด ดอกแก้ว ดอกพุดจีน

ภาพ 1.32 สวนทาวนเฮาส์

ภาพ 1.33 สวนหอฟัก

3 สวนหอฟัก

การจัดสวนตรงระเบียงมีพื้นที่ค่อนข้างแคบ ประมาณ 1.50 x 2 เมตร สามารถจัดเป็นที่พักผ่อนได้ด้วยการจัดเก้าอี้และต้นไม้ชนิดหนึ่ง จะทำให้ดูพื้นที่กว้างขึ้น ควรใช้วัสดุที่มีน้ำหนักเบา เคลื่อนย้ายได้สะดวก เช่น กระบะ กระถางพลาสติก ต้นไม้ที่ใช้ควรเป็นต้นไม้ที่ดูแลง่าย มีความต้องการแสงไม่มากนัก แต่ถ้ามีแสงแดดส่องเข้าถึงอาจใช้เป็นไม้ดอกได้

4 สวนอาคารชุดหรือคอนโดมิเนียม

การจัดสวนของอาคารชุดจะคล้าย ๆ กับของหอฟัก ถ้าเป็นเจ้าของเอง ก็ไม่ต้องคำนึงถึงการเคลื่อนย้าย อาจมีการยกระดับพื้นที่ มีชุดนั่งเล่น กระบะต้นไม้อาจใหญ่ขึ้น ทำโครงไม้ระแนงเพื่อใช้แขวนต้นไม้หรือปลูกไม้เลื้อย ถ้าระเบียงมีแสงแดด และเป็นราวดะเนินเหล็ก ติดอาจออกแบบการปลูกไม้เลื้อย

“การจัดสวนช่วยประหยัดพลังงานได้ เพราะการจัดสวนที่ถูกวิธีทำให้แดดส่องถึงห้องในเวลาเหมาะสม ทำให้ลดการใช้แสงจากไฟฟ้าได้ในระดับหนึ่ง และช่วยในเรื่องของการลดอุณหภูมิภายในบ้านด้วย เพราะมีลมโกรกจากภายนอกมาช่วยระบายอากาศภายในบ้าน”

ภาพ 1.34 สวนอาคารชุดหรือคอนโดมิเนียม

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3-4 คน เลือกสวนสาธารณะมา 1 สถานที่ แล้วลงพื้นที่สำรวจ เก็บข้อมูล ถ่ายภาพ และวิเคราะห์การจัดและตกแต่งสวนสาธารณะ แล้วออกมาอภิปรายหน้าชั้นเรียน เปิดโอกาสให้เพื่อนช่วยกันแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ และร่วมกันสรุปความรู้

2.6 การดูแลรักษาและตกแต่งสวน

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดสวนและตกแต่งสถานที่

ปัจจุบันงานจัดสวนได้แพร่หลาย และพัฒนาขยายงานอย่างกว้างขวาง เนื่องจากมนุษย์ได้เริ่มเห็นความสำคัญและคุณค่าความงดงามตามธรรมชาติ การจัดสวนและดูแลสวนจึงเกิดขึ้นทั้งในสถานที่ส่วนตัวและสาธารณะ

จึงทำให้เกิดอาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น เช่น รับออกแบบสวน งานผลิตพันธุ์ไม้ งานจัดสวนและดูแลรักษา สำหรับรูปแบบสวนนั้นประกอบด้วย สวนแบบตะวันตก เช่น สวนญี่ปุ่น จีน ไทย และสวนแบบตะวันออก เช่น สวนอียิปต์ เปอร์เซีย กรีกและโรมัน สเปน อิตาลี ฝรั่งเศส อังกฤษ อเมริกา ซึ่งสวนแบบตะวันตกจะมีลักษณะคล้ายกันเนื่องจากได้รับอิทธิพลที่แผ่ขยายถึงกัน สวนรูปแบบของสวนที่จัดในเมืองไทย ปัจจุบันได้นำลักษณะของสวนทั้งสองแบบมาประยุกต์ดัดแปลงผสมผสานให้เกิดความเหมาะสมเพื่อให้เข้ากันได้กับบรรยากาศและสถานที่ในเมืองไทย

ภาพ 1.35 การตกแต่งสวนแบบตะวันตก

2. ทฤษฎีและองค์ประกอบของศิลปะการจัดสวน

เป็นความงดงามทางศิลปะ ซึ่งประกอบด้วยเส้นของต้นไม้ เช่น กิ่ง ก้าน ใบ ทรงพุ่ม ลำต้น ซึ่งเป็นส่วนถ่ายทอดความรู้สึกในทางความหมาย ความสวยงาม และความภูมิฐาน ต้นไม้แต่ละชนิดจะมีรูปร่างและรูปพรรณสัณฐาน ขนาด ให้เลือกใช้ในการจัดสวนแต่ละสถานที่ตามความเหมาะสม นอกจากนี้ยังใช้รูปทรงมาร่วมพิจารณาเพื่อให้เห็นมิติสวนที่ชัดเจนขึ้น ขณะเดียวกันสิ่งที่แท้จริงในการมอง ได้แก่ ความหมาย รายละเอียดของพันธุ์ไม้ ซึ่งในการจัดจะพิจารณาความชัดเจน ความเป็นเอกภาพ การตัดกัน หรือการเข้ากันได้ของวัตถุที่ใช้ในการจัดสวน นอกจากนี้ยังให้สีเป็นตัวเพิ่มความสวยงาม ถ่ายทอดความรู้สึก และคุณค่าแก่ผู้พบเห็น ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงสัดส่วนที่เหมาะสม ระหว่างความโล่งและความทึบ เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยให้วัตถุต่าง ๆ ในสวน เช่น ต้นไม้ ก้อนหิน เฟอร์นิเจอร์ สนามหญ้า และทางเดิน มีขอบเขตแน่นอนและมีความเด่นชัดขึ้น จึงกล่าวได้ว่าองค์ประกอบทางศิลปะที่เหมาะสมและได้สัดส่วนจะช่วยให้สวนมีความสวยงามและทรงคุณค่า

เพิ่มเติมเสริมความรู้

หลักศิลปะการออกแบบจัดสวน ได้แก่ สัดส่วน ความสมดุล จังหวะ ความกลมกลืน ความแตกต่าง จุดเด่น

2.7 หลักการออกแบบสวน

ในการออกแบบสวนให้สวยงามและมีความสมบูรณ์มากที่สุด ผู้ออกแบบจำเป็นต้องตระหนักถึงการท่องคัมภีร์ของแบบให้เกิดจุดเด่น ใช้จิตวิทยาในการออกแบบ ตลอดจนคุณสมบัติที่เป็นจริงของธรรมชาติมากำหนดลงในแบบให้เกิดการผสมผสานกันอย่างเหมาะสม จึงจะช่วยให้สวนที่จัดออกมามีคุณค่าตามที่กำหนดไว้ในแบบเป็นอย่างดี

2.8 สวนประเภทต่าง ๆ

รูปแบบของสวนในเมืองไทยแบ่งออกได้หลายลักษณะทั้งในแง่หลักการและการใช้ประโยชน์ โดยยึดหลักการจัดสวนแบบประดิษฐ์และแบบธรรมชาติเป็นพื้นฐานในการจัดสวนทุกประเภท นับตั้งแต่สวนเพื่อการอนุรักษ์และการศึกษา เช่น สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ วนอุทยาน ซึ่งมีพื้นที่จำนวนมาก ด้วยการนำหลักการจัดสวนเข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อให้เป็นที่พักผ่อนและท่องเที่ยวสำหรับสาธารณชน นอกจากนี้มีการจัดสวนในพื้นที่ขนาดเล็กเพื่อความสวยงามของสถานที่ บ้านเรือน และการเพิ่มคุณค่าให้กับตัวบ้านซึ่งกำลังได้รับความนิยมมากขึ้น

ภาพ 1.36 สวนสาธารณะ

มนุษย์พยายามดึงธรรมชาติเข้ามาใกล้ตัว เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ และลดความเครียด ดังนั้น รูปแบบของสวนจึงลอกเลียนแบบธรรมชาติมา ดัดแปลงให้เกิดความสวยงามและใช้ประโยชน์ จึงเรียกชื่อสวนไปตามลักษณะและคุณสมบัติของ สวนนั้น ๆ เช่น สวนป่า สวนน้ำ สวนแห้ง สวนหิน สวนร่มเงา สวนตกแต่ง สวนแบบเขตร้อน

นอกจากนี้การออกแบบสวนยังสามารถ จัดสร้างขึ้นเพื่อสนองต่อจุดประสงค์ของผู้ใช้ บางประเภท โดยคำนึงถึงหลักทางด้านสรีระ ของร่างกายและสภาพของสถานที่ให้สามารถใช้ ประโยชน์ได้คุ้มค่าต่อสาธารณชน เช่น สวนสุขภาพ สวนเด็ก สวนคนชราและคนพิการ สวนสำหรับ สถานที่ราชการ สวนกล สวนลอยฟ้า

2.9 องค์ประกอบของสวน

การกำหนดวัสดุต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับ พื้นที่สวน เช่น หิน ทางเดิน รั้วและประตู สวนน้ำ เฟอร์นิเจอร์ รูปปั้น แสงเงา ศาลาที่พัก ชุมนั่งเล่น จะช่วยตกแต่งให้สวนสวยงามมีจุดเด่น มีเสน่ห์ และคุณค่า ชวนให้นั่งอยู่และพักอาศัย รวมทั้งการแต่ง ขอบเขตให้เกิดความรู้สึกรอบรู้และปลอดภัย ดังนั้น การจัดสิ่งตกแต่งสวนดังกล่าวให้เข้ากันได้ อย่างเหมาะสม จำเป็นต้องใช้เวลา ความรู้หลายแขนง มีสถานที่และงบประมาณที่เพียงพอ จึงจะได้สวนที่มีคุณค่า อันเนื่องมาจากการ จัดองค์ประกอบที่ดี

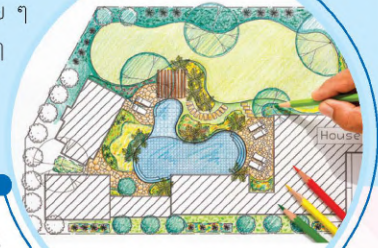

ภาพ 1.37 องค์ประกอบการจัดสวน

2.10 การออกแบบและเขียนแบบจัดสวน

การออกแบบสวนที่ดีนั้น ต้องใช้หลักเกณฑ์ข้อกำหนดต่าง ๆ ในการออกแบบ นับตั้งแต่การสำรวจ สถานที่ การพิจารณาแบบของตัวบ้าน จากนั้นจึงถ่ายทอดออกมาเป็นแบบที่ชัดเจน ปฏิบัติให้ถูกต้อง ตามวัตถุประสงค์ การออกแบบเขียนแบบจะไม่ยุ่งยากมากนัก ถ้าทำไปตามขั้นตอนและหากรู้จักปรับปรุงแก้ไขไปเรื่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ อย่างไรก็ตามในขั้นตอนการจัดสวนจริง ๆ อาจต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามสถานการณ์ อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้สวนสวยงามยิ่งขึ้น แต่ก็ควรให้เป็นไป น้อยที่สุดเพื่อความน่าเชื่อถือของผู้ออกแบบเอง

ภาพ 1.38 การออกแบบองค์ประกอบและศิลปะการจัดสวน

2.11 การดำเนินงานจัดสวน

การดำเนินงานจัดสวนมีขั้นตอนและข้อตกลง โดยทั่วไปต้องมีรูปแบบที่ระบุรายละเอียดถึงชนิด ประเภท และปริมาณของวัสดุที่ใช้ ตลอดจนวิธีการจัดที่ชัดเจน เพื่อประเมินราคาได้ถูกต้อง โดยอยู่บนพื้นฐาน ของความพอใจแห่งข้อตกลงซึ่งกันและกัน จากนั้นจึงปฏิบัติงานจัดสวนตามขั้นตอน ประกอบด้วย การเตรียมวัสดุให้พร้อมใช้งานได้ทันทีเมื่อต้องการ จากนั้นจึงปรับดิน ปั่นเนิน เดินท่อน้ำ ท่อสายไฟใต้ดิน จัดวางหินตามรูปแบบที่กำหนดแล้วทำถนนและทางเท้า ต่อมาปลูกต้นไม้ประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม และไม้คลุมดิน โดยควรรดน้ำในกรณีที่ต้องใช้มาตกแต่ง สุดท้ายคือปรับดินเพื่อการปลูกหญ้าตามที่ต้องการ และควรให้คำแนะนำและความรู้ในการรักษาสวนที่ถูกวิธีแก่สมาชิกภายในบ้าน เพื่อจะได้ช่วยกันดูแลสวน ให้สวยงามตามรูปแบบที่ต้องการ ตลอดจนการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันด้วย

2.12 พันธุ์ไม้และเครื่องมือจัดสวน

องค์ประกอบสำคัญของสวนอย่างหนึ่ง ได้แก่ พันธุ์ไม้ประดับ เป็นสิ่งที่ช่วยให้สวนสดชื่น สวนจะมีบรรยากาศและทรงคุณค่ายิ่งขึ้นถ้าเลือกปลูกพันธุ์ไม้ประเภทต่าง ๆ ได้ถูกต้อง เหมาะสมกับสถานที่ทั้งในแง่การใช้ประโยชน์และความงดงาม

ในเชิงศิลปะจำเป็นต้องอาศัยเทคนิคและความเข้าใจธรรมชาติเกี่ยวกับการปลูกพันธุ์ไม้แต่ละอย่างและจัดการใช้เครื่องมือจัดสวนประเภทต่าง ๆ ได้ถูกต้อง ในการบำรุงดูแลรักษาให้ต้นไม้เจริญงอกงาม และได้รับตรงตามต้องการเป็นเวลานานโดยไม่ต้องเปลี่ยนต้นไม้บ่อย ๆ

ภาพ 1.39 ชื่อพันธุ์ไม้ที่ใช้ในการจัดสวน

2.13 การบำรุงรักษาสวน

BB สวนประกอบด้วยพันธุ์ไม้หลากหลายชนิด การบำรุงรักษาพันธุ์ไม้จึงเป็นหัวใจสำคัญยิ่งที่จะช่วยรักษาให้สวนงดงามอยู่เสมอ ไม้แต่ละชนิด ได้แก่ ไม้ยืนต้น ไม้ในร่มไม้ใบประดับ และไม้กระถาง ต่างต้องการการบำรุงดูแลรักษาแตกต่างกันไป ซึ่งผู้ปลูกจำเป็นต้องเอาใจใส่และหมั่นสังเกตอยู่เสมอ จึงจะสามารถขจัดปัญหาต่าง ๆ ในการดูแลได้

... BB

BB ปัจจุบันการบำรุงรักษาสวนเป็นภาระที่สำคัญสำหรับเจ้าของ เนื่องจากไม่ค่อยมีเวลาดูแล วิธีการออกแบบสวนให้ดูแลอย่างง่ายลดเวลาในการดูแล และลดขั้นตอนการบำรุงรักษา จึงได้รับความนิยมมากขึ้น นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงปัญหาและข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในอดีตเพื่อใช้เป็นบทเรียนที่ดีสำหรับการออกแบบครั้งต่อไป ซึ่งจะทำให้การบำรุงรักษาสวนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และส่งผลให้สวนมีอายุยืนนานด้วยเช่นกัน

BB

สรุป

การจัดและตกแต่งบ้าน เป็นการจัดและตกแต่งบ้านให้ดูสะอาด สวยงาม น่าอยู่อาศัย เป็นการจัดองค์ประกอบทุกส่วนของบ้านทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งบริเวณบ้าน ให้สอดคล้องและเหมาะสมตามสภาพของบ้าน มีประโยชน์ใช้สอยต่อผู้อยู่อาศัย โดยคำนึงถึงงบประมาณ และทรัพยากรที่มีอยู่ ใช้ความประหยัดและหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดและตกแต่งบ้าน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ประหยัด และคุ้มค่า ส่วนการจัดตกแต่งสวนเป็นกิจกรรมที่เป็นศาสตร์และศิลป์ เป็นงานฝีมือที่เกี่ยวกับการปลูกและดูแลพืชพรรณถึงสภาพแวดล้อมเพื่อสร้างบรรยากาศที่สวยงาม โดยทั่วไปแล้วจะเป็นกิจกรรมในบริเวณที่อยู่อาศัย นอกเหนือจากการตกแต่งบ้านให้สวยงามแล้ว การจัดสวนก็มีส่วนสำคัญที่ช่วยให้อาคารน่าอยู่อาศัย เพราะการมีสวนที่สวยงามจะทำให้บ้านมีความน่าอยู่มากขึ้น

กิจกรรมประจำหน่วยการเรียนรู้

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5-7 คน ช่วยกันออกแบบและเขียนแบบการตกแต่งห้องต่าง ๆ ภายในบ้าน จากนั้นนำผลงานออกมาอภิปรายหน้าชั้นเรียน แล้วเปิดโอกาสให้เพื่อนซักถาม แสดงความคิดเห็น และช่วยกันสรุป
2. นักเรียนแบ่งกลุ่มเรียงตามลำดับเลขที่ กลุ่มละ 4-5 คน ช่วยกันออกแบบและเขียนแบบบริเวณภายนอกบ้าน จากนั้นนำผลงานออกมาอภิปรายหน้าชั้นเรียน แล้วเปิดโอกาสให้เพื่อนซักถาม แสดงความคิดเห็น และช่วยกันสรุป
3. นักเรียนศึกษาค้นคว้าหลักการจัดและตกแต่งบ้านและสวน พร้อมจัดทำเป็นรูปเล่มรายงาน จากนั้นนำข้อมูลออกมาอภิปรายหน้าชั้นเรียน แล้วเปิดโอกาสให้เพื่อนซักถาม แสดงความคิดเห็น เสนอแนะ และช่วยกันสรุป
4. นักเรียนจับคู่ออกแบบแปลนสวนบริเวณบ้านคู่ละ 1 แปลน โดยใช้โปรแกรมออกแบบที่นักเรียนถนัด แล้วจัดทำเป็นสื่อนำเสนอผลงานออกมาอธิบายหน้าชั้นเรียน แล้วเปิดโอกาสให้เพื่อนซักถาม แสดงความคิดเห็น เสนอแนะ และช่วยกันสรุป
5. นักเรียนสืบค้นข้อมูลต้นไม้และพันธุ์พืชที่ใช้ในการจัดแต่งสวนบริเวณบ้านมา 1 ชนิด โดยอธิบายประวัติและข้อมูลทั่วไป ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ วิธีการปลูก และการดูแลรักษา แล้วจัดทำเป็นแผนผังความคิด พร้อมนำข้อมูลออกมาอภิปรายหน้าชั้นเรียน แล้วเปิดโอกาสให้เพื่อนซักถาม แสดงความคิดเห็น เสนอแนะ และช่วยกันสรุป

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

1. นักเรียนสังเกตการออกแบบและตกแต่งภายในบ้านของนักเรียน แล้ววิเคราะห์ตามหลักการจัดและตกแต่งบ้าน พร้อมจดบันทึกข้อมูล และนำข้อมูลมาพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน
2. นักเรียนสังเกตการออกแบบและตกแต่งบริเวณบ้านของนักเรียน แล้ววิเคราะห์ตามหลักการจัดและตกแต่งบริเวณบ้าน พร้อมจดบันทึกข้อมูล และนำข้อมูลมาพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน
3. นักเรียนประยุกต์หลักการจัดและตกแต่งห้องนอนที่ตัวเองนำมาใช้กับห้องนอนของนักเรียน
4. นักเรียนสำรวจบริเวณบ้านของนักเรียน แล้ววิเคราะห์พื้นที่อยากใช้ในการจัดสวน พร้อมทำการเขียนแบบสวนที่นักเรียนต้องการจัดมา 1 แบบ และนำข้อมูลมาพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน
5. นักเรียนสังเกตภายในบ้านของนักเรียนว่ามีการปลูกพันธุ์ไม้ชนิดใดบ้าง และสอบถามสมาชิกในครอบครัวว่าเพราะเหตุใดจึงเลือกปลูกพันธุ์ไม้ชนิดนี้ และนำข้อมูลมาพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน

คำถามประจำหน่วยการเรียนรู้

1. การตกแต่งบ้านให้น่าอยู่มีหลักการอย่างไร
2. เครื่องใช้ในการจัดและตกแต่งแบ่งออกเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง จงอธิบายอย่างละเอียด
3. การตกแต่งภายในมีความหมายว่าอย่างไร
4. หลักการจัดห้องรับแขกมีอะไรบ้าง
5. การจัดตกแต่งห้องครัวเพื่อให้เกิดความสวยงามควรทำอย่างไร
6. ในการจัดตกแต่งห้องน้ำควรมีการวางแผนอย่างไร
7. การตกแต่งภายนอกหมายถึงอะไร
8. หลักเบื้องต้นของการออกแบบสวนมีอะไรบ้าง
9. วัสดุอุปกรณ์ในการตกแต่งสวนที่จำเป็นมีอะไรบ้าง
10. จงบอกแนวคิดในการจัดสวนอาคารชุดหรือคอนโดมิเนียม

เรียนรู้้อย่างพอเพียง

ตกแต่งบ้านอย่างพอประมาณ มีการวางแผนก่อนการตกแต่งบ้าน เลือกซื้อของที่จำเป็น มีประโยชน์ และราคาไม่แพง เพื่อออมเงินเอาไว้ใช้ยามฉุกเฉิน หากมีเฟอร์นิเจอร์หรือของใช้ภายในบ้านเกิดการชำรุดเสียหายจะได้มีเงินสำรองไว้ซ่อมแซมหรือซื้อของใหม่ได้